

Aan:
Provinciale Staten

Onderwerp:
Ontwerp-Ontgrondingenverordening Flevoland 2002

1. Wij stellen u voor:
Vast te stellen de Ontgrondingenverordening Flevoland 2002 conform
bijgevoegde voordracht.

2. Toelichting:
Bijgaand treft u een concept-statenvoorstel aan voor een nieuwe Ontgrondingen-
verordening. Zowel inhoudelijk als qua structuur wordt voorgesteld om ten
opzichte van de huidige Ontgrondingenverordening een aantal wijzigingen door te
voeren. Met het oog op de duidelijkheid voor de gebruikers en recente
ontwikkelingen in ontgrondingsaangelegenheden wordt voorgesteld om de huidige
Ontgrondingenverordening Flevoland 1997 in te trekken en een nieuwe
Ontgrondingenverordening Flevoland 2002 vast te stellen. De voorgestelde
aanpassingen brengen de Ontgrondingenverordening meer in lijn met het
vigerende Ontgrondingenbeleidsplan.
De belangrijkste reden voor de aanpassing is dat het huidige "dieptecriterium" (op
grond waarvan ontgrondingen met een diepte van meer dan 3 meter vergunning-
plichtig zijn) blijkens de praktijk ruimte laat voor ontgrondingen die juridisch niet
vergunningplichtig zijn, maar die een zodanige invloed hebben of kunnen hebben
op hun omgeving dat een beoordelingstoets (ofwel vergunning) door de provincie
op zijn plaats zou zijn. Tevens is handhaving op een dieptecriterium lastig
gebleken.

Om die reden wordt voorgesteld om naast het handhaven van het dieptecriterium,
tevens een oppervlakte criterium in te voeren dat conform het Ontgrondingen-
beleidsplan inhoudt dat ontgrondingen met een oppervlakte groter dan 500 m²
tevens vergunningplichtig zijn op grond van de Ontgrondingenverordening. Ook in
een aantal recente verordeningen van andere provincies is de afgelopen jaren
een oppervlaktecriterium opgenomen.

De verordening is ook overigens onder de loupe genomen. Dit geeft aanleiding
om de structuur van de verordening te vereenvoudigen, de verordening op een
aantal punten te actualiseren, en – alsnog een inhoudelijk punt - om de reeds
bestaande vrijstelling voor watergangen te concretiseren in die zin dat de
vrijstelling geldt voor watergangen met gebruikelijke afmetingen dat wil zeggen
niet breder dan 15 meter en niet dieper dan 3 meter.

3. Advies van de Commissie voor advies:

Vergadering commissie:
WMVV

Agendapunt:
4a1

Lelystad:
13 juni 2002

Registratienummer:
CWM02.050

Planning Statenvergadering d.d.:
5 september 2002

Inlichtingen:
E. Strating

Afdeling:
MPV

4. Ontwerp-besluit:

Provinciale Staten van Flevoland,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 4 juni 2002
nr. MPV/02.090685/A

BESLUITEN:

In te stemmen met het voorstel de Ontgrondingenverordening Flevoland 2002
vast te stellen conform bijgevoegde voordracht.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Flevoland
d.d. 5 september 2002.

,griffier.

,voorzitter.

5. Bijlagen

Ontwerp-Ontgrondingenverordening Flevoland 2002 en bijbehorende toelichting
(MPV/02.090685/A).

6. Ter lezing gelegde stukken
geen

Gedeputeerde Staten van Flevoland,

,griffier.

,voorzitter.

PROVINCIALE STATEN VAN FLEVOLAND

Gezien de voordracht van gedeputeerde staten van Flevoland, nr. MPV...

Gelet op artikel 5, tweede lid, artikel 7 en artikel 10, zesde lid, van de Ontgrondingenwet en artikel 145 van de Provinciewet;

Gezien het advies van de Commissie Water en Milieu, Verkeer en Vervoer d.d.

BESLUITEN:

Vast te stellen de Ontgrondingenverordening Flevoland 2002

Artikel 1

Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. de wet	:	de Ontgrondingenwet;
b. vergunning	:	een vergunning zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de wet;
c. waterschap	:	het Waterschap Zuiderzeeland;
d. maaiveld	:	het oppervlak van de (opgehoogde) bodem ter plaatse van de ontgroning.
d. watergang	:	een waterloop die noodzakelijk is voor de aan- en afvoer van water.

Artikel 2

Toepassing

Voor de toepassing van deze verordening worden twee of meer uit te voeren ontgrondingen die in elkaars directe nabijheid liggen en een samenhangend geheel vormen als één ontgroning beschouwd.

Artikel 3

Vrijstellingen

1. Geen vergunning is vereist voor:
 - a. ontgrondingen waarbij niet meer dan 500 m² wordt ontgrond;
 - b. ontgrondingen met een diepte van 3 meter en minder.
2. Geen vergunning is vereist, mits het voornemen tot een ontgroning overeenkomstig artikel 6 van deze verordening aan gedeputeerde staten is gemeld, voor :
 - a. ontgrondingen met een oppervlakte groter dan 500 m² en een diepte van maximaal 3 meter beneden maaiveld onder voorwaarde dat de ontgroning plaats vindt ter uitvoering van een in werking zijnd en onherroepelijk bestemmingsplan waarin de ontgroning expliciet is aangegeven en welk plan niet ouder is dan 10 jaar op het moment van ontvangst van de melding als bedoeld in artikel 7 door gedeputeerde staten, of ter uitvoering van een onherroepelijke vrijstelling van het geldende bestemmingsplan als bedoeld in artikel 19 van de Wet op de ruimtelijke ordening.
 - b. het aanleggen, verbreden en verdiepen van watergangen voorzover de ontgroning niet leidt tot een watergang breder dan 15 meter en een diepte van meer dan 3 meter beneden het maaiveld, en mits daaraan een geldig besluit van het waterschap ten grondslag ligt;
 - c. het aanleggen, wijzigen of verwijderen van waterkeringen door of op last van het rijk, provincie of waterschap;
 - d. het maken of wijzigen van een bouwwerk krachtens een onherroepelijke vergunning op grond van artikel 40, eerste lid, van de Woningwet en het opruimen van een dergelijk bouwwerk;

3. Het bepaalde in het eerste lid en het tweede lid onder a geldt niet voor:
 - a. ontgroningen die primair gericht zijn op het winnen van oppervlaktedelfstoffen en
 - b. ontgroningen met een diepte van meer dan 0,3 meter beneden het maaiveld in de in bijlage I aangegeven gebieden.

Artikel 4

Aanvraag vergunning

1. Een aanvraag tot verlening of wijziging van een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de wet wordt gedaan op een door gedeputeerde staten vastgesteld formulier. Het aanvraagformulier, waarvan de vereiste bijlagen deel uitmaken, wordt compleet ingevuld en in drievoud ingediend. Gedeputeerde staten kunnen meer exemplaren eisen.
2. Indien de aanvrager niet de eigenaar is van de te ontgronden onroerende zaak, legt hij een verklaring van toestemming van de eigenaar over.

Artikel 5

Eenvoudige vergunningprocedure

Het bepaalde in artikel 10, eerste, tweede en derde lid, van de wet is niet van toepassing op ontgroningen in de in bijlage I aangewezen gebieden, voorzover het ontgroningen betreft met een diepte van maximaal 3 meter beneden het maaiveld en andere belangen niet of nauwelijks zijn betrokken.

Artikel 6

Melding

1. Degene die voornemens is een ontgroning uit te voeren die krachtens artikel 3 is vrijgesteld van de vergunningplicht, meldt dit tenminste vier weken voor het daadwerkelijk ontgronden aan gedeputeerde staten. De melding wordt gedaan op een door gedeputeerde staten vastgesteld formulier.
2. De verplichting tot melding is niet van toepassing op ontgroningen:
 1. waarbij de te ontgraven hoeveelheid minder is dan 1500 m³ en
 2. die gelegen zijn buiten de terreinen en locaties waar volgens de archeologische monumentenkaart van Flevoland (bijlage 2) sprake is van hoge tot zeer hoge archeologische waarden.
3. Het eerste en het tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing met betrekking tot het uitbreiden of wijzigen van de ontgroning die krachtens artikel 3 is vrijgesteld van de vergunningplicht.

Artikel 7

Overgangsbepaling

1. De Ontgroningenverordening Flevoland 1997 wordt ingetrokken.
2. Indien een aanvraag voor verlening of wijziging van een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de wet is ingediend voor het tijdstip waarop deze verordening in werking treedt, blijft de verordening als genoemd in het eerste lid op die aanvraag van toepassing tot het tijdstip waarop de beschikking op de aanvraag onherroepelijk is geworden.
3. Indien op het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de wet wordt vereist voor een ontgroning die voordien is aangevangen met gebruikmaking van een vrijstelling ingevolge artikel 7 van de wet kan deze ontgroning na inwerkingtreding van deze verordening worden voortgezet.

Artikel 8

Tijdstip van inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van ...

Artikel 9

Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als: Ontgrondingenverordening Flevoland 2002

Bijlage I Aanwijzing gebieden

A. Aanwijzing gebieden

Als gebieden bedoeld in artikel 2.1, tweede lid onder b worden aangewezen:

nr.	Omschrijving
1	- Rivierduingebied Swifterbant;
2	- Rivierduingebied Zuidelijk Flevoland;
3	- Urk en omgeving;
4	- Kuinderbos en omgeving;
5	- Zone Kuinre-Blokzijl;
6	- Randmeerzone Zuidelijk Flevoland;
7	- Knardijkgebied en
8	- Schokland en omgeving.

B. Kaarten

Toelichting op de Ontgrondingenverordening Flevoland 2002

INHOUD

1.	Algemene toelichting	1
1.1	Inleiding	1
1.2	Ontgrondingenverordeningen Flevoland	1
2.	Artikelgewijze toelichting	2
2.1	Algemeen	2
2.2	Vrijstellingen	2
2.3	Procedure, melding en overgangsbepalingen	4

1. Algemene toelichting

1.1 Inleiding

In de Ontgrondingenwet is bepaald dat het verboden is zonder vergunning te ontgronden. Het begrip ontgronden is in de wet zelf niet gedefinieerd. Uit jurisprudentie kan worden afgeleid dat het moet gaan om verlaging van de hoogteligging van een terrein of de bodem van een water. Een vergunning hiervoor wordt verleend door de provincie. Voor ontgrondingen in rijkswateren geeft de Minister van Verkeer en Waterstaat vergunningen af.

De provincie is bevoegd nadere regels te stellen. Voor Flevoland zijn deze regels opgenomen in de onderhavige ontgrondingenverordening. Het betreft regels over:

- gevallen waarin geen vergunning vereist is;
- op welke wijze een vergunning moet worden aangevraagd;
- het melden van gegevens aan de provincie.

1.2 Ontgrondingenverordeningen Flevoland

De provincie ziet de verordening als een belangrijk beleidsinstrument om de doelstellingen uit het ontgrondingenbeleid van de provincie te realiseren. De provincie wil de verordening uit een oogpunt van doelmatigheid en doeltreffendheid zo gericht mogelijk inzetten. Hiertoe is onder meer het vrijstellingenregime in de verordening gebiedsgericht opgezet. Daarmee zal in voor ontgrondingen gevoelige gebieden de sturing van provinciezijde intenser zijn dan in andere gebieden. De provincie verwacht dat hiermee de uitvoeringslasten van het beleid beperkt blijven.

Daarnaast wil de provincie in het belang van een duurzame grondstoffenvoorzieningen in Flevoland beter inzicht verwerven in ontgrondingen. Hiertoe voorziet de verordening in een meldingsplicht.

2. Artikelgewijze toelichting

2.1 Algemeen

Artikel 1

In de wet en de verordening is geen definitie opgenomen van het begrip ontgronden. Dit betekent niet dat er geen nadere afbakening van het begrip gegeven is.

Aanknopingspunten kunnen worden gevonden in de parlementaire behandeling van de Ontgrondingenwet. Ter verduidelijking van het begrip ontgronden wordt in de Memorie van Toelichting het volgende opgemerkt: met ontgronden wordt aangeduid het verrichten van handelingen, waardoor de hoogteligging van een terrein of de bodem van een water wordt verlaagd. Deze omschrijving als wettelijke definitie is reeds te ruim, omdat daaronder ook het graven van een kuil op het strand zou vallen. Toch biedt de omschrijving wel enige houvast. Bij de vraag, of handelingen als ontgronding zijn aan te merken gaat het vooral om de directe strekking van de handelingen: de verlaging van het terrein of de bodem van het water.

Daaronder zijn niet te begrijpen:

- de werkzaamheden, die in het kader van de normale agrarische bedrijfsvoering worden verricht zoals ploegen en frezen;
- het maken van ondiepe (ca 1 meter) en weder te dichten sleuven en gaten voor het leggen van buizen, drainagebuizen en kabels en
- het reguliere onderhoud aan watergangen (baggerwerkzaamheden).

Artikel 2

Handelingen die op grond van het vorenstaande als ontgronding zijn aan te merken, in elkaars directe nabijheid liggen en een samenhangend geheel vormen worden als één ontgronding beschouwd. Van een samenhangend geheel is sprake als de handelingen in geografische, technische, economische en/of functionele zin verweven zijn.

2.2 Vrijstellingen

In artikel 3 van de Ontgrondingenwet staat het verbod dat zonder een vergunning niet mag worden ontgrond. Artikel 7 van de Ontgrondingenwet biedt de mogelijkheid aan provinciale staten bij provinciale verordening ontgrondingen hiervan vrij te stellen wegens de bijzondere aard van de ontgrondingen danwel vanwege bijzondere gewestelijke omstandigheden. Het in artikel 3 van de verordening neergelegde vrijstellingenregime wordt gemotiveerd vanuit het ontgrondingenbeleid van de provincie. In hoofdlijnen komt dat hierop neer: ontgrondingen worden beschouwd op hun effect voor de omgeving. Ontgrondingen waarvan weinig effecten voor de omgeving zijn te verwachten zijn vrijgesteld van de vergunningplicht.

Leeswijzer

De structuur van het vrijstellingenregime is als volgt. In het eerste lid van artikel 3 zijn de algemene ontgrondingen opgenomen die zijn vrijgesteld; een vergunning is dus niet nodig. In het tweede lid van artikel 3 worden de specifieke ontgrondingen genoemd die zijn vrijgesteld van de vergunningplicht. In het derde lid van artikel 3 worden deze vrijstellingen genuanceerd. Dat betekent dat voor de omschreven ontgrondingen in lid 3 wel een vergunning vereist is.

Artikel 3, eerste lid

In het eerste lid van artikel 3 wordt de vrijstelling van de vergunningplicht gegeven voor gangbare kleine ontgrondingen. Dit zijn ontgrondingen die vanwege hun omvang nauwelijks van invloed zullen zijn op andere belangen dan die van de initiatiefnemer.

Artikel 3, tweede lid

Artikel 3, tweede lid, onder a bevat een vrijstelling voor ontgrondingen die geschieden in het kader van een expliciete vermelding ervan in een onherroepelijk bestemmingsplan. Aan deze algemene vrijstelling is een dieptebeperking gekoppeld vanuit de gedachte dat bij ontgrondingen dieper dan 3 meter veelal de deklaag zal worden doorsneden. Het doorsnijden van de deklaag kan ingrijpende gevolgen hebben voor het waterhuishoudkundige systeem. Voor ontgrondingen die dieper reiken dan 3 meter minus maaiveld blijft de vergunningplicht derhalve van kracht.

In het bestemmingsplan dient conform het gestelde in artikel 7.5 van de Verordening waterhuishouding Flevoland aandacht te worden besteed aan de waterhuishoudkundige aspecten in het betreffende plangebied. Dit betreft onder meer:

- de geplande drooglegging en de gevolgen voor het peil van oppervlaktewateren in het plangebied en daarbuiten;
- de benodigde werken die van invloed zijn op het waterpeil (bijvoorbeeld de aanleg van stuwen, gemalen, berging en andere infrastructuur);
- de aanleg van nieuwe of wijziging van bestaande watergangen;
- de mogelijkheden om watergangen door te spoelen of aan te vullen;
- de inrichting van watergangen;
- de afstemming van de beoogde bestemmingen met de functie(s) van wateren.

De bovengenoemde aspecten geven voldoende zicht in de effecten van de ondiepe ontgrondingen en waarborgen hiermee de afweging van de bij die ontgrondingen betrokken belangen. Van provinciezijde zal in het vooroverleg als bedoeld in artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 aandacht worden gevraagd voor de bovengenoemde waterhuishoudkundige aspecten. Op deze wijze kunnen ontgrondingen die plaatsvinden met een geringere diepte dan 3 meter minus maaiveld in het kader van de bestemmingsplanprocedures worden beoordeeld en dienovereenkomstig in de Ontgrondingenverordening worden vrijgesteld van de vergunningplicht.

Voor watergangen met gangbare afmetingen is een vrijstelling opgenomen. In het kader van de keur danwel in het kader van het waterbeheersplan vindt voorafgaand aan de aanleg van

watergangen een afweging op het punt van de waterhuishoudkundige effecten plaats. Voor watergangen met grotere dan normale afmetingen blijft de vergunningplicht gehandhaafd.

In artikel 3, tweede lid, onder c en d zijn typen ontgroningen opgenomen die naar het oordeel van de provincie een nadere afweging in het kader van de Ontgrondingenwet niet nodig hebben. Gedacht wordt aan ontgroningen waarbij aan het oogmerk van de ontgroning een hoge prioriteit moet worden toegekend zoals veiligheid en volksgezondheid. Een andere reden is dat het afwegen van met de ontgroning samenhangende belangen in een andere procedure voldoende is gewaarborgd. De afweging in het kader van de ontgroningen-vergunning is dan niet meer nodig.

Artikel 3, derde lid onder a

Met betrekking tot de typeringen van ontgroningen in artikel 3, lid 1 en 2 wordt nog het volgende opgemerkt. Het moet hierbij gaan om secundaire ontgroningen. Secundaire ontgroningen zijn niet specifiek op de winning van oppervlaktedelfstoffen gericht, maar deze kunnen daarbij wel vrij komen. Voorbeelden zijn: ingraven van een weg, aanleggen of om nautische redenen uitdiepen van een vaargeul, aanleg van een put voor afvalberging, etc. De locatie voor de ontgraving wordt dus bepaald door de geschiktheid voor creëren van de functie. De wijziging van het landschap is dus niet het gevolg van delfstoffenwinning. Daarnaast worden de zogenaamde primaire ontgroningen onderscheiden. Bij dergelijke ontgroningen staat de winning van delfstoffen centraal. De locatiekeuze wordt daarbij in de eerste plaats bepaald door geschiktheid voor delfstoffenwinning, waarbij een goede eindbestemming wordt gezocht. Deze eindbestemming is een afgeleide; veelal zijn diverse vormen van eindbestemming mogelijk. Voor primaire ontgroningen moet in alle gevallen een vergunning worden aangevraagd.

Artikel 3, derde lid onder b

In dit lid zijn onder b ontgroningen opgenomen die uitgezonderd zijn van de algemene vrijstelling van de vergunningplicht in het eerste en tweede lid van dit artikel. Het gaat hier om ontgroningen die worden uitgevoerd in gebieden met unieke archeologische bodemwaarden die ook kwetsbaar zijn voor ondiepe ontgroningen – dat zijn ontgroningen van minder dan 3 meter beneden maaiveld. Voor ondiepe ontgroningen in deze gebieden blijft de vergunningplicht dan ook gehandhaafd. Dit betekent overigens niet dat een ontgroning niet is toegestaan. Met de vergunningplicht wordt veeleer beoogd vooraf te bezien hoe schade aan archeologische waarden zoveel mogelijk kan worden voorkomen danwel kan worden beperkt. Volledigheidshalve wordt nog opgemerkt dat deze vergunningplicht geen gevolgen heeft voor gedragingen in het kader van de normale uitoefening van de land- en tuinbouw. Deze gedragingen vallen namelijk niet onder de definitie ontgroningen en blijven daarmee buiten het bereik van deze verordening.

2.3 Procedure, melding en overgangsbepalingen

Artikel 5.

Artikel 10, zesde lid van de wet maakt het mogelijk bij verordening gevallen aan te wijzen waarbij de wettelijk voorgeschreven – en relatief lange – procedure van paragraaf 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht niet hoeft te worden doorlopen voor het verlenen van een ontgrondingsvergunning. Het moet dan gaan om eenvoudige ontgroningen. In dit artikel zijn hieronder de relatief ondiepe ontgroningen in gebieden met archeologische waarden begrepen. In feite komt dit erop neer dat de procedure van titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is. Ingevolge artikel 4.1.3 is de beslistermijn op een aanvraag voor een vergunning dan acht weken.

Artikel 6.

De Ontgrondingenwet biedt de mogelijkheid om ontgroningen die vrijgesteld zijn van de vergunningplicht te koppelen aan een meldingsplicht. Enerzijds geeft dit de provincie de mogelijkheid om te bezien of de ontgroning plaatsvindt overeenkomstig de gestelde regels. Anderzijds geeft deze meldingsplicht de mogelijkheid inzicht te verkrijgen in het vrijkomende materiaal voor de duurzame grondstoffenvoorziening in Flevoland kan worden ingezet. De

effecten die worden veroorzaakt door ontgroningen worden in een vergunningprocedure afgewogen danwel in een bestemmingsplanprocedure.

De secundaire ontgroningen waarbij grotere hoeveelheden oppervlaktedelfstoffen vrijkomen dienen overeenkomstig het ontgroningenbeleid van de provincie beoordeeld te worden in het licht van een duurzame grondstoffenvoorziening in Flevoland.

In deze toelichting is aangegeven dat ontgroningen met een oppervlakte van meer dan 500 m² en met een diepte van meer dan 3 meter minus maaiveld vergunningplichtig zijn. Het vaststellen van een grens van 1500 m³ oppervlaktedelfstof(fen) als grens waarboven de ontgraven hoeveelheid bij gedeputeerde staten moet worden gemeld, ook indien een ontgroning blijkens de verordening vrijgesteld is van de vergunningplicht, ligt hiermee op een zelfde omvang.

Met de introductie van het meldingssysteem is gekozen voor een meer passieve vorm van sturing van vrijkomende oppervlaktedelfstoffen in de provincie Flevoland. Voor deze passieve vorm van sturing is gekozen teneinde eerst meer inzicht te verkrijgen in het aanbod en de afzetmogelijkheden van de vrijkomende oppervlaktedelfstoffen om in de toekomst mogelijk te komen tot een meer actieve sturing van vrijkomende oppervlaktedelfstoffen.

Bij de melding ingevolge artikel 6, lid 1 van de verordening moet, conform het gestelde in bijlage II, inzicht worden gegeven in de hoeveelheden en de bestemming van de ontgraven oppervlaktedelfstoffen. Om deze beschikbaar komende informatie te kunnen structureren en toegankelijk te maken voor belanghebbenden worden de gemelde gegevens opgenomen in een oppervlaktedelfstoffenregister. Getracht zal worden om in samenwerking met het bevoegd gezag voor ontgroningen in het Markermeer, IJsselmeer en de randmeren ook het uitwerken ontstane aanbod van oppervlaktedelfstoffen uit voornoemde meren in het register op te nemen. Op deze wijze ontstaat een beeld van het provinciale aanbod van oppervlaktedelfstoffen uit secundaire ontgroningen.

Voorts is in het Omgevingsplan Flevoland vastgelegd dat het verloren gaan van archeologische waarden zo veel mogelijk moet worden voorkomen. Een meldingsplicht voor ontgroningen is derhalve van toepassing in de gebieden met hoge tot zeer hoge archeologische waarden zoals aangegeven op de archeologische monumentenkaart (4.11) van het Omgevingsplan en in de ontgroningenverordening is opgenomen als bijlage 2.

Artikel 7.

Dit artikel voorziet in de situatie dat een ontgroning is aangevangen voordat de herziene verordening in werking is getreden en de ontgroning op basis van de "oude" verordening van de vergunningplicht is vrijgesteld, maar onder de herziene verordening vergunningplichtig is geworden. In dat geval mag de ontgroning op de voorgenomen wijze zonder vergunning worden voortgezet.